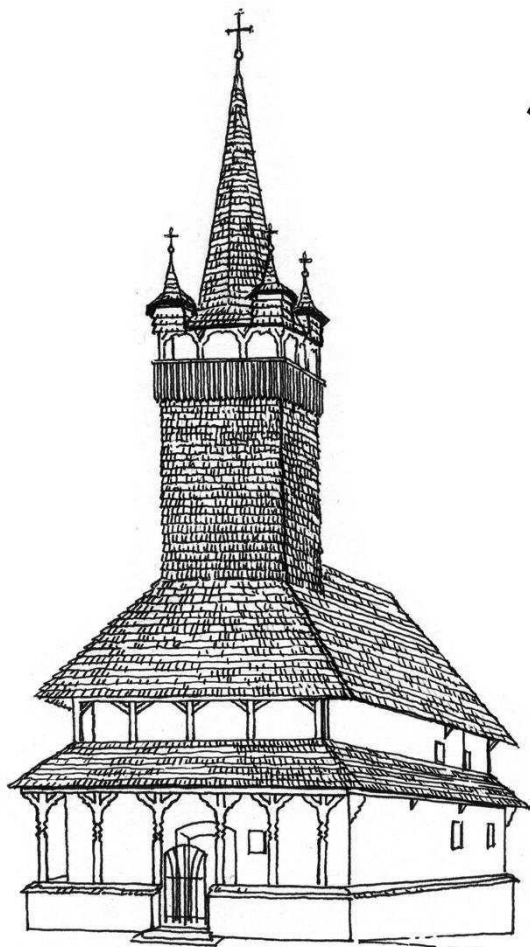

3/2014

BRNEŇSKÝ EVANGELICKÝ MEŠIČNÍK

SETKÁVÁNÍ

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Olga Tydlitátová, faráři
seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Kateřina Rybáriková
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Hauserová, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Marta Vařílková

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatelé: Pavel Kašpar a Marta Židková, faráři
kurátor: Miroslav Maňák, past. pracovnice: Jana Kašparová

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2014 (XVI). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.

ÚVODNÍK

Milé čtenářky, milí čtenáři Setkávání,

v době, kdy tento úvodník píši, je olympiáda v Soči v plném proudu. Již nyní, v předvečer čtvrtfinále hokejového turnaje mezi Českem a USA, je jasné, že pro českou reprezentaci bude tato olympiáda díky snowboardu, biatlonu a rychlobruslení medailově nejúspěšnější zimní olympiádou.

Kdo někdy nějaký sport systematicky provozoval, ten si dokáže představit, kolik lidského úsilí a námahy za získáním těchto medailí stojí. V případě našich medailistů jsme se pak z novinových zpráv a rozhovorů mohli dočíst často velmi inspirativní příběhy nezdolné vůle a lidského odhodlání.

Příběh Martiny Sáblíkové, která se pod vedením svého trenéra Petra Nováka stala dnes již trojnásobnou olympijskou vítězkou v rychlobruslení. Přitom pochází ze země, která dodnes nemá žádnou rychlobruslařskou dráhu. Příběh mladé snowboardistky Evy Samkové, která dokázala vybojovat vítězství v konkurenci závodnic z alpských, skandinávských a severoamerických zemí, jejichž podmínky a zázemí pro trénink jsou s tím jejím také nesrovnatelné. Zlatou medaili vybojovala dle svých slov pro svého těžce nemocného otce. Příběh biatlonistů a biatlonistek, kteří dlouhodobě nastavili filosofii tréninku, které věřili, a kteří v Soči slavili nejeden úspěch.

Před zahájením olympiády v Soči se vedly četné debaty o tom, zda je správné, že se tento sportovní svátek koná v Rusku, kde vládne ochránci lidských práv kritizovaný prezident Putin. Stejně tak se vedou diskuse o tom, jaké jsou olympijské ideály a co s nimi má dnešní profesionální sport ještě společného. Na tyto otázky není snadné najít odpověď. Stejně jako mnoho jiných lidských činností je také sport možné obdivovat pro posunování hranice lidských možností, obdivovat se výkonům sportovců jako součástí krásy Božího stvoření, nebo si zoufat nad pokřiveností člověka, který touží po vítězstvích za každou cenu (podplácení, doping), pomíjející slávě. V tomto úvodníku nemám ambice tuto problematiku zkoumat hlouběji, čtenář tak může případně učinit sám. Co si však dovoluji, je pozvat čtenáře Setkávání ke sportování přiměřenému jejich věku, zdraví a výkonnosti. Možnosti sjetí sjezdovky, přeplavání bazénu, projíždky na kole, vstřelení gólu, zasměčování či rychlejší procházky s holemi totiž nejsou vyhrazeny pouze olympionikům. Člověk při těchto činnostech může dojít k mnohému poznání, co se jeho vlastností, týmových schopností, vytrvalosti a sebekázně týče. Poznání těchto skutečností se čtenáři jistě bude hodit i v jeho „normálním“ životě.

Ostatně o tom věděl již apoštol Pavel. Svou životní pouť přirovnával k běhu závodníka, když ve svém dopise Korintánům psal: „Nevíte snad, že ti, kteří běží na závodní dráze, běží sice všichni, ale jen jeden dostane cenu? Běžte tak, abyste ji získali! Každý závodník se podrobuje všestranné kázni. Oni to podstupují pro pomíjitelný věnec, my však pro věnec nepomíjitelný...”

Jan Soběslavský ml.

Základy bratrské školy v Přerově

V rozhlasu i na internetu se objevila zpráva o významném archeologickém objevu základů školy Jednoty bratrské v Přerově (nedaleko kostela sv. Marka), kde byl v minulosti její významný sbor. Výzkum provádí Archaia Olomouc pod vedením Zdeňka Schenka, její pracovníci si jsou zatím na 90 % jisti, že se jedná skutečně o uvedený objekt. Archeologové už v Přerově objevili základy zmizelé brány, bratrský kostel a teď školu. V té škole působil Jan Ámos Komenský (1592 - 1670) a pocházel odtud Jan Blahoslav (1523 - 1571). Komenský tam v letech 1604 - 1608 studoval a pak od roku 1614 do roku 1618 byl správcem bratrské školy a od roku 1616 také bratrským knězem. Pak ještě do roku 1621 působil ve Fulneku a před odchodem do ciziny se skrýval ve východních Čechách. Archaia chce odkrýt celý půdorys školy, kde byly vedle základů objeveny i zbytky keramiky a zlomky glazovaných kachlí.

Jiří Novák

BYLO

20 let sboru Cantate Domino

Takové výročí se muselo oslavit. Přípravu programu jsme svěřili našemu basistovi Davidu Mikoláškovu a za pomoci ještě dalších členů sboru se tak uskutečnila pěkná a radostná oslava v sále sborového domu na Opletalově ulici. Davidovi, jeho rodině a všem, kdo jakkoli přispěli, děkujeme.

Sešli jsme se 7. února, v pátek, tedy v den, kdy se již po 20 let sbor schází k nácviu. Ovšem s životem každého sboru je to stejné jako u člověka: vše se neustále mění, vyvíjí, roste nebo ubývá, má své vrcholy i období slabší. Za 20 let se ve sboru na delší či kratší dobu vystříдалo 112 členů, jedni odešli z různých důvodů, jiní mezi nás přišli. Na oslavu jsme se snažili pozvat všechny bývalé členy - nakonec se jich zúčastnilo asi 20 a těch současných je 22. Takže se dá říci, že s milými hosty, mezi něž počítáme oba naše faráře, se nás sešlo na padesát.

Úvodní pobožnost a poděkování za Boží pomoc při našem snažení jsme svěřili nejstaršímu členu bratru Jaroslavu Markovi. Pak jsme si úplně všichni společně zazpívali z našeho repertoáru to, co vydrželo po celých dvacet let, poslechli si některé starší nahrávky ještě z doby, kdy nás bylo podstatně víc a taky jsme byli o něco mladší. Mluvílo se o historii sboru: kdy a kde jsme za ta léta zpívali, co jsme zpívali, kam jsme se podívali, s kým jsme se setkali. Zde bych poznamenala, že v našich notových složkách máme 204 drobných i obsáhlejších duchovních skladeb z období od renesance po současnost, které jsme zpívali většinou bez doprovodu, některé skladby si doprovod vyžádaly. V takovém případě nám po léta vypomáhá rodina Přikrylova.

Poslední příspěvek při oslavě připomenul, že jsme taky dobrý kolektiv, že se máme rádi, že jsme spolu už leccos zažili, že o sobě navzájem víme, a to je

moc přínosné. Závěrečnou písni Podvečer tvá čeládka jsme za těch krásných dvacet let poděkovali. Každému, kdo se jakkoli a kdykoli na zpívání podílel, a hlavně za Boží pomoc. Samozřejmě bylo co jíst a pít, velmi mile nás překvapil obrovský dort s nápisem „20 let Cantate Domino“ z dílny rodiny Mikoláškovy.

Záměrně na konec jsem si nechala to hlavní - tedy poděkování schopným a obětavým sbormistrům, kteří nás vedli, vybírali repertoár, trpělivě s námi cvičili a do jisté míry nesli odpovědnost za výsledek při veřejném vystupování, starali se i o technické věci související s nácvikem i vystoupením...Není toho málo, co musí takový sbormistr znát a umět zvládnout.

Sbor v roce 1993 založila a do r. 2001 vedla sestra Lydie Pospíšilová, pak předala pomyslnou taktovku Liboru Nykodýmovi. Po jeho úrazu a dlouhodobé rekonvalescenci s námi pečlivě a důsledně pracoval Jaroslav Marek z tenoru, takže se naplánované závazky nemusely rušit a naše pátky pokračovaly. Od začátku letošního roku, po návratu bratra Nykodýma, pomáhá s nácvikem jedna z čerstvých absolventek semináře církevní hudby v Olomouci paní Martina Matušková. Takže děkujeme sbormistrům za jejich obětavost a vážíme si jejich odborných schopností.

Do sboru Cantate Domino se může přihlásit každý, kdo umí zpívat, trochu se vyzná v notovém zápisu a je ochoten si udělat čas. Odměnou je radost z hudby, pěkné zážitky a hodně přátel.

Lída Marková

OTAZNÍKY NAD BIBLÍ

Chvála nepoctivosti?

„Svým učedníkům řekl: ‚Byl jeden bohatý člověk a ten měl správce, kterého obvinili, že špatně hospodaří s jeho majetkem. Zavolal ho a řekl mu: ‚Čeho ses to dopustil? Slož účty ze svého správcovství, protože dále nemůžeš být správcem.‘ Správce si řekl: ‚Co budu dělat, když mne můj pán zbavuje správcovství? Na práci nejsem, žebrat se stydím. Vím, co udělám, aby mne někde přijali do domu, až budu zbaven správcovství!‘ Zavolal si dlužníky svého pána jednoho po druhém a řekl prvnímu: ‚Kolik jsi dlužen mému pánovi?‘ On řekl: ‚Sto věder oleje.‘ Řekl mu: ‚Tu je tvůj úpis; rychle sedni a napiš nový na padesát.‘ Pak řekl druhému: ‚A kolik jsi dlužen ty?‘ Odpověděl: ‚Sto měř obilí.‘ Řekl mu: ‚Tu je tvůj úpis; napiš osmdesát.‘ Pán pochválil toho nepoctivého správce, že jednal prozíravě. Vždyť synové tohoto světa jsou vůči sobě navzájem prozíravější než synové světla.“
Lk 16,1-8

Posluchači, který uslyšel přečtený oddíl, se zaryje do vědomí poslední věta oddílu jako otázka: Čím jsou synové tohoto světa, věku, ducha doby prozíravější? Proto se pokusme postupovat podle této posluchačovy otázky. Zkusme jít od posledního verše k prvnímu a zase zpátky. Vystane před námi podobenství ve své struktuře, s otázkou na konci a jako podobenství vcelku.

Verš osmý, druhá část: „Vždyť synové tohoto světa jsou vůči sobě navzájem prozíravější než synové světla.“

V čem jsou prozíravější? A jakým způsobem? Komu to říká? Na poslední otázku je odpověď nejjednodušší: „Svým učedníkům řekl: ...“ To je úplně na začátku námi uzavřeného oddílu. Tedy těmi syny světla jsou míněni jeho učedníci. Podobenství o marnotratném synu patřilo ještě farizeům, i s jeho otevřenou otázkou, jak se jako prvorození zachovají. Toto podobenství je už řečeno jeho učedníkům. Ježíšovým. Ty nenecháš v klidu, ale pobídne je provokací vůči nim. I pro ně má otázku, jak se zachovají, když už uposlechli výzvy: Pojdte za mnou! Taková cesta je nesnadná a těžká i v tom, jak svému mistru dobře a správně rozumět! Učedníci musí sledovat i cestu Ježíšových myšlenek. A z ní pochopit nejen Ježíše, ale i sami sebe.

Synové tohoto věku nejsou prozíraví svou nepoctivostí, ale v tom, jakým způsobem v rámci této nepoctivosti jednájí. Odlišit jedno od druhého bývá největší zádrhel pro vykladače podobenství. V tom by nám mohla pomoci metoda, kterou popíšeme podobenství, jakým způsobem je ten nepoctivý správce prozíravý. Znovu si zopakujme: Je nepoctivý. V tom je poslušen ducha doby, svého věku, svého světa. Ale že je nepoctivý, to říká i Ježíš sám, když v první polovině osmého verše pochválil toho nepoctivého správce.

A další větou, jakýmsi dodatkem dořekl, že je synem svého nepoctivého věku, ale způsobem svého chování je prozíravější, než budou jeho, Ježíšovi učedníci, synové světla. „Pán pochválil tohoto nepoctivého správce, že jednal prozíravě.“ I v rámci nepoctivosti je možno jednat prozíravě. A to ne svou nepoctivostí, ale způsobem chování. Nebudme na pochybách, že jde stále o nepoctivost.

I Ježíš to jednoznačně řekne v charakterizaci toho správce, jednal nepoctivě a zůstal nepoctivý. Ale přitom se můžeme od něho cosi podstatného naučit. A to ne jeho nepoctivost! Ale to, vzhledem k čemu se zachoval tak, jak to podobenství vylicilo. Vzhledem k bohatému člověku, který ho nad jeho majetkem učinil správcem, aby s ním hospodařil. Tedy správně hospodařil. Není jedno jak, ale aby to, co je správné a nesprávné, uměl posoudit. Tento správce nijak nezpochybnil, že hospodařil špatně. A co v té chvíli udělal?

Bohatý člověk ho zavolał (verš 2) a řekl mu: „Čeho ses to dopustil?“ To je naše postavení před Bohem. Ve chvíli, kdy jsme špatně hospodařili se svými činy nebo slovy, najednou jsme postaveni před otázkou: „Čeho ses to dopustil?“

Co s námi v této chvíli bude? Jak dojdeme naší budoucnosti? Co máme udělat pro budoucnost, pro to, abychom byli i v budoucnosti? Právě tu otázku: „Co s námi bude?“ před nás Ježíš staví. Jestli jsme občany nebeského občanství, jací občané budeme dnes? Položit si tuto otázku jako otazník z Bible nad naší budoucností. V této otázce spočívá naše budoucnost.

Ještě vyostřeněji to zní z druhé věty, že jdeme svým životem po ostří nože; zahledíme se do minulosti a jejich vin, nebo zneklidnění otázkou něco pro svou budoucnost uděláme? „Slož účty ze svého správcovství, protože dále nemůžeš být správcem“ (stále verš druhý).

V podobenství pro farizeje marnotratný syn šel do sebe, v podobenství pro učedníky tento ekonom, správce si řekl: „Co budu dělat, když mne můj pán zbavuje správcovství?“ Co budu dělat? To je otázka, která je jádrem, srdcem celého podobenství. V čem spočívá budoucnost ekonomů bez práce? A v tom je tento nepoctivý správce prozíravý, že si tuto otázku položil. Tím je příkladný i pro učedníky. I oni si mají položit otázku, co budou dělat. Jak bude vypadat jejich budoucnost, nyní zatížená vinou minulosti. Vyřknout otázku nad svou vlastní minulostí. A navíc smí sestoupit k sobě, jít do sebe, nebo v otázce k Bohu, svému Pánu vědět, že na budoucnosti záleží. K takové otázce, modlitbě patří, že jsou si vědomi své situace, jsou realističtí v tom, co můžou a co nemůžou.

Ten správce po přiznání porážky, vědom si toho, že špatně hospodařil, byl špatným ekonomem, vidí, že jako ekonom bez práce, na ulici je na tom hůř než kopáč nebo žebrák. Kopat, pracovat nemůže, nemá na to. Žebrat se stydí. Co s tím? Co s takovým ekonomem? Jakou dostane jinou práci, než aby dělal zase někomu jinému správce. Ale co se svou pověstí za práci získá? Proto si řekne: Víím, co udělám. Od své modlitby vstane k činu. Odpustím ještě jako správce svého pána dvěma jeho dlužníkům. U svého dosavadního pána své dluhy jen zvětším. Ale co kdyby odpuštění dluhů jiným otevřelo dveře jejich domů? Jako ten, kdo nyní odpouští, budu jako dlužník mít otevřenou bránu vděčnosti.

Je tato úvaha poctivá? Mají takto jednat učedníci? Toto je jednání synů tohoto věku, on si opravdu otevřel dveře do budoucnosti budoucích příbytků, budoucího správcovství v jiném domě, než v tom, ve kterém byl správcem dosud. Po otázce: „Co budu dělat?“ si otevřel budoucnost. Jako špatný ekonom, který prohospodařil majetek jiných, byl na tom hůře než kopáči, kteří potřebují ke své práci mnoho fyzických sil, i než žebráci, kteří přicházejí i o svůj stud. Ekonomové jsou pro společnost opravdu mnohem horší a nebezpečnější než všichni kopáči a žebráci, kterým se neprávem říká, že jako lůza a lid ulice vedou i demokratickou společnost na scestí. Což teprve nepoctiví správci naší země, co jsme jich jen měli? Ale i takový nepoctivý správce si může položit zásadní otázku: „Co budu dělat?“

Ne tedy jeho nepoctivost, ale dobře položená otázka i odpověď, která souvisí s budoucností jeho zaměstnavatele. Náš Pán je bohatý na milosrdenství a na lásku. Když s nimi špatně hospodaříme, položme otazník nad náš život: „Co budu dělat?“ Vždyť i život jsme od toho Pána dostali. Jak s ním hospodaříme? A když jsme ho prohospodařili, ještě zbývá šance: po otázce, po modlitbě, zeptat se: Co dál?

Takovou otázku náš Pán pochválil. Prozíravé je ptát se po budoucnosti, prozíravější je pro naši budoucnost udělat to podstatné. Prosit za odpuštění. Počítat s budoucími příbytky, a jako občané v nebi snažit se už na zemi. Narovnat vztahy s bližními, mít pro ně naději a tím i pro sebe, to je ta pravá prozíravost. Jen si vzpomeňte, že ten služebník z podobenství, kde mu jeho Pán odpustil nepředstavitelně mnoho, se svou budoucností nepočítal, nebyl schopen nesrovnatelně méně odpustit druhému a o tuto šanci přišel. To, co mu bylo odpuštěno, mu bylo zase vzato.

Podobenství má svůj děj a svůj spád. Správně takové Ježíšovo podobenství pochopit se děje na cestě našich myšlenek. Jak si správce řekl, tak udělal: „Vím, co udělám, aby mne někde přijali do domu, až budu zbaven správcovství! Zavolal si dlužníky svého pána jednoho po druhém a řekl prvnímu: „Kolik jsi dlužen mému pánovi?“ On řekl: „Sto věder oleje.“ Řekl mu: „Tu je tvůj úpis, rychle sedni a napiš nový na padesát.“ Pak řekl druhému: „A kolik jsi dlužen ty?“ Odpověděl: „Sto měr obilí.“ Řekl mu: „Tu je tvůj úpis, napiš osmdesát.“

Opravdu si dosud myslíte, že ho pán pochválil? Že i po odhalení jeho špatného hospodaření hospodařil ještě hůře. Ono se snadno zachází s cizími penězi! Ale ten, kdo nepoctivého správce pochválil, byl Ježíš, který toto podobenství pověděl. Nepoctivého nechal nepoctivým, ale na něm mohl pochválit jeho prozíravost, s jakou přistoupil ke svým věcem a počítal s budoucností jako důležitější, než byla jeho černá minulost. Takto na konci jiného podobenství, také u Lukáše, Pán Ježíš pochválil nespravedlivého soudce. Učme se i my, co je důležité pro naši budoucnost. Možná to nejsou peníze, které takovou budoucnost zajišťují, ale je to důvěra k tomu, komu má smysl svěřit svůj život s jeho budoucností, přítomností i minulostí. Taková důvěra, že je to on, kdo nám jde naproti, je větší než naše vychytralost, která nás spíše uvězní do minulosti, než vyvede na cestu modlitby, očekávání a hledání toho království, které není naše, ale Boží. A z jeho lásky je nám určeno.

Jiří Šimsa

EVANGELICKÉ KOSTELY A MODLITEBNY

Kazatelská stanice ČCE v Blansku

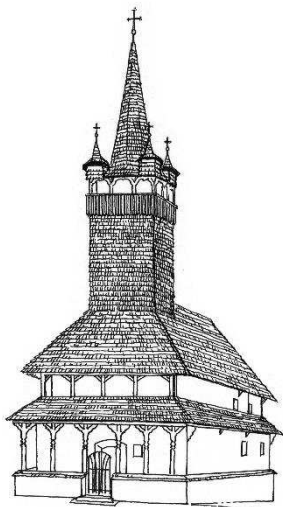
Blansko bylo ještě v roce 1607 evangelické, pak došlo k rozmachu katolictví, ale v letech 1615 - 1620 se dostalo do držení rodu ze Šlejnic, kteří byli přísnými luterány a zúčastnili se stavovského odboje. Pak se konaly tajné bohoslužby v odlehlých a nepřístupných místech. V jedné jeskyni nad výtokem Punkvy zůstal vytesaný kalich.

V roce 1834 se hlásilo v Blansku k luteránům 20 osob, v roce 1910 21 osob, v roce 2001 se hlásilo k ČCE 138 osob a k ČČSH 205 členů, k římským katolíkům 5 802, bez vyznání už 11 699.

Už ze začátku 20. století jsou známá v Blansku jména bratří Stejskal, Krupica, Kocián, rodina Plachých, Saršonova, bratr Marek (později bratři Pavlík, Stodola, Vladíkovi). Církevní práce začala v roce 1912 po domech, pak ve škole. Původně Blansko patřilo, tak jako Boskovice, k „církví vanovické“, ale pro výhodné železniční spojení se připojilo k Brnu. Od roku 1921 tam začal pravidelně dojíždět bratr vikář Bohumil Procházka z Brna, a tím byl položen základ kazatelské stanice. V roce 1922 zásluhou bratra Hofmana, ředitele železáren, byla evangelíkům trvale propůjčena místnost v závodním kasinu, kde bohoslužby konal pravidelně dvakrát do měsíce bratr Procházka nebo někdo ze spolku Žerotín z Brna. Kazatelská stanice byla v Blansku ustavena 16. 11. 1924 za účasti jedenácti členů platících salár.

Během existence kazatelské stanice se v Blansku vystřídala celá řada kazatelů, na něž pamětníci rádi vzpomínají. Farář Antonín Venc kázal poprvé v Blansku 16. 11. 1930 (zemřel v roce 1960), jeho pokračovatelem byl po deset roků farář Jan Sláma a později farář Vladimír Doule. V polovině 80. let přišel farář Vladimír Kalus a po jeho tragické smrti pokračuje v práci jeho paní Jana. Začátkem 90. let přišel z jimramovské fary na „důchod“ do Blanska farář Jiří Tomeš se svou paní a zapojil se s velkou energií do činnosti kazatelské stanice. V posledních dvou desetiletích zde pokračuje v kazatelském díle farář a senior Pavel Kašpar.

Za působení faráře Vence byl zbudován sborový dům J. A. Komenského (ze zakoupené staré pekárny), otevřen byl s velkou slávou 26. 10. 1958. Po sedmi letech padla budova asanací a evangelíci dostali náhradní místnost na Bezručově ulici, ta byla později taktéž asanována. Nyní se k bohoslužbám scházíme v dřevěném kostelíku Církve československé husitské, který je kulturní památkou.

Předpokládá se, že kostel sv. Paraskevy je nejstarší z převezenných dřevěných kostelů z Podkarpatské Rusi. Je z obce Nižní Seliště. Stavba byla zahájena v r. 1596 nebo 1608, zatím obyvatelstvo obce vymřelo na mor a až po třech nebo čtyřech desetiletích byl kostel dokončen v r. 1641. Později po zlepšení poměrů za první republiky si místní lidé postavili v roce 1922 kamenný kostel. A tak dřevěný kostel, původně pravoslavný, pak řeckokatolický, začal chátrat. Záchranou byl zájem o dřevěnou architekturu z Podkarpatské Rusi, měl být převezen na výstavu soudobé kultury na brněnské výstaviště, ale pak památkový úřad situaci přehodnotil, nabídl tuto možnost ČČSH, a tak 17. 9. 1936 dorazily první tři vagony z pěti s rozebranou konstrukcí kostela. Stavělo se na železobetonových pasech na zakoupeném pozemku v Blansku. Vlastní dřevěnou stavbu

postavili najatí tesaři z Podkarpatské Rusi. Na jaře 1937 proběhly další práce a v neděli 23. května 1937 se uskutečnilo slavnostní otevření kostela za přítomnosti jednoho tisíce účastníků. V dalších letech proběhla řada oprav a úprav, při výměně šindelů v roce 1971 jsem tam konal stavební dozor za tehdejšího faráře Milana Chaloupky. V současné době je farářem ČČSH v Blansku Martin Kopecký a při občanském povolání stavbaře slouží v této farnosti v mnoha střediscích. Tato náboženská obec je jediná rostoucí v této církvi. V poslední době si blanenští vybudovali ve věži kruchtu, pořídili varhany a nechali ulít dva nové zvony. Moc doporučujeme návštěvu této unikátní památky. Podrobnější informace o kostelíku sv. Paraskevy najdete v Setkávání 9/2008.

Jan Vladík a Jiří Novák

Proč je tu náš sbor: bohoslužby a katecheze

1. Kolik lidí se v našem sboru obvykle podílí na přípravě a průběhu bohoslužeb?
2. Jaké nové sborové aktivity se nám v posledním období osvědčily?
3. Jaké aktivity sboru jsou plně či z velké části závislé na práci kazatele a jaké aktivity jsou v kompetenci ostatních členů sboru? Vyjmenujte je.

Brno I

1. Na přípravě bohoslužeb se podílejí výhradně kazatelé, na jejich průběhu varhaníci, občas pěvecký sbor a jeden presbyter čtením, někdy modlitbou, zvukaři a lidé zajišťující tisk. Při ekumenických bohoslužbách se modlitbami podílejí presbyteri. Potřebnou službu při bohoslužbách vykonávají presbyteri. Je nutno také zajišťovat pořadatelskou službu při hudebních nešporech v ČR. Zajímavostí v našem sboru jsou tzv. skautské bohoslužby, které se konají jednou ročně a na jejichž průběhu se podílejí skauti. Několikrát ročně se také scházíme k tzv. bigbeatovým bohoslužbám, které připravují faráři společně s hudebníky a konfirmandy.

2. Do organizace a zajištění různých shromáždění a akcí se zapojuje asi 50 lidí podle potřeby - kurzy Alfa a Beta 30 (1x týdně 7 měsíců v roce), Noc kostelů a Muzejní noc až 40 za večer - zázemí konferencí, seminářů, přednášek, návštěv zajišťuje pravidelně křesťanská služba (asi 20x za rok 4-10 osob).

3. Na práci kazatele jsou z velké části závislé tyto aktivity: příprava konfirmandů - plně, kavárnička pro seniory - částečně, biblické hodiny - plně, příprava učitelů nedělní školy - plně, mládež - částečně, kurzy Alfa a Beta - částečně, hudební nešpory v Červeném kostele - částečně, sborové pobyty - částečně.

Plně či z větší části jsou v kompetenci ostatních členů sboru tyto pravidelné akce: klub pro předškolní děti Ovečky - plně, Klub otevřených dveří - plně, kavárnička - kulturní program, pěvecký sbor - plně, modlitební chvíle - plně, křesťanská služba - z větší části, péče o středisko Blažkov - plně, večere pro lidi bez domova - plně.

odpověď staršovstva

Brno II

1. Jednoduše řečeno hodně, ale to asi tazatele nezajímá. Kdybych chtěl spočítat všechny jmenovitě, tak bych se dostal k číslu kolem 40 osob. Každou neděli se v našem sboru kromě faráře podílí na bohoslužbách lidé ve funkcích: uvítací služba, učitelé nedělní školy, bratr či sestra, kteří čtou ohlášky a mají přímluvné modlitby, obsluha ozvučení, příprava kávy, sestry v kanceláři a u novin. Pak je také mnoho lidí, co se podílí na chodu sboru jinak, ale na to se tazatelé neptali.

2. Před odpovědí by to asi chtělo definovat „poslední dobu“. Program máme poměrně dost nabitý a na novinky v něm není moc místa. Nejnovější události

u nás asi bylo Bienále pro diakonii, které se myslím velmi osvědčilo. Jinak jsou to setkávání různého druhu a délky. Ať je to společný Silvestr, nebo sborové víkendy převážně rodin s dětmi. Také jsou velmi hojně navštěvovaná úterní setkávání střední generace, lépe by asi bylo napsat všech generací. Velmi se také osvědčily společné bohoslužby v kazatelské stanici Tišnov, kam se vypravila velká skupina bratří a sester z Brna.

3. Kazatelé mají na starost celý sbor se všemi aktivitami. My laici se jim snažíme pomáhat, jak to jen jde. Takže na kazatelích leží pravidelné dění ve sboru během týdne, a to od bohoslužeb přes setkávání dětí až po střední generaci. My laici se zase snažíme starat o budovy, hospodaření sboru a pomoc při bohoslužbách. Organizování výletů, společných pobytů, her pro děti a dospělé se snažíme v maximální míře zabezpečit sami a na farářích necháváme jen biblický program.

Brno - Židenice

1. Už řadu let se na průběhu bohoslužeb podílejí též laici, a to nejen členové staršovstva, ale i starší mládežníci nebo bývalí presbyteri. Přicházejí s farářem při zahájení bohoslužeb ke stolu Páně. Po první písni přednesou svou modlitbu a po ní přečtou první biblické čtení. Po druhé písni odcházejí děti do nedělní školy. Jsou vyučovány ve dvou skupinách a při této práci se střídá devět laických učitelů. Po kázání přečte laik mající službu sborové ohlášky a pozve účastníky bohoslužeb k rozhovoru při kávě nebo čaji. Díky skvělému kávovaru, který nám opatřil profesní odborník, daří se dvěma mužům, kteří už po léta kávu připravují, ji mít velmi dobrou. Poměrně často přinese někdo i něco k zakousnutí. Je potěšitelné, že je ve sboru řada žen, které v případě nějaké sborové události jsou ochotné připravit na úkor svého času i peněz pohoštění. O mytí nádobí se postarají dobrovolné rodinné či jiné týmy. Jsme moc rádi, že máme v současnosti několik varhaníků, kteří se střídají a dokážou kromě doprovodu písni zahrát i něco ze svých improvizací jako dovětek slyšeného slova. Velmi příznivě je přijímáno též občasné vystoupení tzv. chrámového pomocného tělesa, nesoucího název CHRaPoT. (Jejich kultivovaný přednes je pravým opakem žertovné zkratky).

2. Z jiných aktivit pořádaných během roku se osvědčuje příprava Noci kostelů, sborový den při ukončení školního roku, prázdninový týdenní pobyt rodin s dětmi na Blažkově, podzimní autobusový sborový výlet (již po třikrát po stopách tolerančních kostelů), tradice pečení perníčků u Přikrylů, adventní dárkování, nácvik a provedení vánoční hry dětí aj. Jednou měsíčně pořádají dva bratři večery Taizé, kterých se zúčastňuje řada mladých lidí odjinud. Za zmínku určitě stojí i péče manželů Chladilových o schůzky potvrzované mládeže.

Jana Slámová

Brno - Husovice

Náš sbor nemá kazatelské stanice, scházíme se na jednom místě. K tomu míváme jednou měsíčně bohoslužby v Domě důstojného stáří v Maloměřicích a v klubu Desert. Čtené bohoslužby míváme asi 4x za rok a vnímáme je jen jako pomoc v nouzi, vážíme si kázání našeho faráře. Dovážení členů sboru na

bohoslužby jsme zatím nevěnovali pozornost, pokusíme se tuto službu nabídnout, mohla by být pomocí především pro staré členy sboru. Účastníky biblických hodin jsou nyní především mladí. Na přípravě bohoslužeb se podílí asi 8 lidí (farář, presbyter, varhaník, paní farářová, dva učitelé nedělní školy, někdo vaří kávu, někdo připravuje pohoštění). Ve sboru se scházejí samostatně předškolní děti, školní děti (2x), mládež a střední generace. Nejstarší generace se kromě bohoslužeb neschází, či jen příležitostně. S ohledem na mladé jsme posunuli začátek biblické hodiny, s ohledem na počet dětí jsme zavedli dvě skupiny nedělní školy. Na faráři jsou kromě bohoslužeb závislé akce pro veřejnost, na jiných členech sboru finance a hospodářské záležitosti, pohoštění, některé kulturní a prázdninové akce.

odpověď staršovstva

CÍRKEV NA OČÍCH

Nemocniční kaplani

Nemocniční kaplanka jde na doporučení staniční sestry navštívit pacienta na pokoji. Když se při vstupu na pokoj zeptá, kde pacient leží, zvedne se na posteli u okna ruka a ve tváři je vidět úsměv a radost z nečekané návštěvy. Ale když se dozví, že ho přišla navštívit nemocniční kaplanka, radost dostala podobu zděšení a dvě odmítavě nastavené ruce jen umocňovaly to, co zaznělo z jeho úst: „Ale já ještě neumírám...” (skutečný příběh)

Jako poslední

Zatím co na vojenské kaplany si společnost už zvykla, zatím co kaplani ve vězeních už také dávno „zdomácněli“, o nemocničním kaplanství se to říci nedá. Ačkoliv duchovní docházeli do nemocnic vždycky, ustavení systematického působení nemocničních kaplanů jako součást ošetrovatelského týmu stále vázne. Samostatnost jednotlivých nemocnic a časté střídání ministrů v rezortu zdravotnictví jsou jednou z příčin, že dodnes neexistuje zákon, který by působení nemocničních kaplanů upravoval. Ale máme-li být čestní, je třeba přiznat, že ani napříč církvemi není ujasněná představa, co se vlastně od nemocničního kaplana očekává. Pokud se přesto můžeme radovat z jakýchkoliv pokroků, je to dáno spíše individuálními iniciativami duchovních a odvahou a osvědčeností představitelů některých nemocnic. Praxe předbíhá legislativu a Boží přiznání k některým snahám je mocnější než osobní zájmy nebo nesystémovost. Jsme rádi, že v současné době Asociace nemocničních kaplanů, kterou tvoří duchovní z protestantských církví, sdružuje více než čtyřicet členů a k tomuto počtu je třeba připočítat ještě nemocniční kaplany z prostředí katolické církve.

Zájem o rozhovor s nemocničními kaplany roste

Moje vlastní zkušenost (působím pátým rokem ve Fakultní nemocnici Motol v Praze), stejně jako zkušenosti jiných nemocničních kaplanů, ukazuje na vzrůstající zájem o rozhovor s nemocničním kaplanem. Je to důsledek narůstajícího pochopení, co od kaplana může pacient, příbuzní, ale i personál očekávat.

O čem jsou naše rozhovory?

Jsou o viditelných potřebách - to, co je blízké skoro každému pacientovi (vyrovnávání se s novou situací, o nemoci, atd.), ale také (a hlavně) o skrytých potřebách. Sem patří obavy, úzkosti, otázky týkající se budoucnosti, zklamání, vztahy, ale také tzv. existencionální otázky (otázky smyslu, zakotvení, atd.). Jen asi 5 % pacientů jsou nějak praktikující věřící. To však neznamená absenci spirituálních potřeb u ostatních. Naopak. Teprve tady si je někteří lidé možná poprvé začínou uvědomovat. Naše rozhovory nejsou primárně o víře, ale ta skrytá víra je vždy nějak za tím. Snad nejlépe to vyjádřila jedna z pacientek, kterou jsem mohl navštěvovat:

„Nevím, v jaké fázi obvykle duchovní přicházejí k pacientům. Zda se primárně léčí tělo, pak teprve přichází na řadu duše. Nevím, zda tu máte pro to daná nějaká pravidla. Zda musí existovat nějaká časová proluka mezi prvotní záchranou těla, částečným tělesným zotavením a pak léčbou duše? Alespoň já si pod pojmem duchovní služba představuji duchovní

léčbu, tedy léčbu duše, srdce. Všeho toho, co je neuchopitelné, všeho, co je uvnitř nás a co se v nás zmateně zmítá, křičí, pláče, a zoufale naráží v opakuující se křeči na všechno kolem - zdi, pohledy lidí, doteky, změť nesrozumitelných slov (prvních informací o stavu věci), všechno to prázdno, co se najednou rozlije všude kolem nás a snaží se nás pohltit, strávit zvenčí i zevnitř. Pojíst nás k snídani, k obědu i večeři.

Měli byste přicházet s prvním otevřením očí. Možná v závěsu za lékařem, který sype z rukávu všechna ta vznešená slova diagnózy. Možná být u toho. Sáhnut rukou do toho víru strachu, co se kolem nás roztočí, a vytáhnout nás znovu nad hladinu a donutit nás se nadechnout a zklidnit srdce, dech... Možná

byste měli přicházet před lékařem. V podstatě jediné, co chceme, je porozumění, sílu, víru a naději..."

Vítězslav Vurst

Autor je nemocniční kaplan Fakultní nemocnice Motol v Praze, předseda Asociace nemocničních kaplanů, dříve kazatel Církve adventistů s.d. v Brně na Střední ulici, dlouholetý člen ADRY. www.nemocnicnikaplan.cz

NOVOZÁKONNÍ APOKRYFY

Neznámá evangelia 3

Závěr Ježíšova života, jeho smrt, zmrtvýchvstání i nanebevstoupení se v neznámých evangeliích projevuje velmi bohatě, včetně některých dodatečných vysvětlení a jmen. Zde si všimněme aspoň něčeho.

Při Kristově ukřižování jsou v synoptických evangeliích spolu s Ježíšem ukřižováni dva lupiči, jeden po levici a druhý po pravici. Dle apokryfního Vyprávění Josefa Arimatejského je příběh rozveden a jsou uvedena i jejich jména Gestas a Démas. První měl přepadat pocestné a krutě s nimi zacházel, druhý měl bohatým brát a chudým dávat (snad zélota, Jánošík). Démas měl v chrámě ukrást knihy Zákona a kněží měli svalit vinu na Ježíše. Gestas se Ježíši na kříži rouhal, ale Démas jej prosil o odpuštění hříchů.

V Janově evangeliu čteme o učedníkovi, kterého Ježíš miloval (J 19,26), automaticky se předpokládá, že jím byl apoštol Jan, ale jeho jméno tam chybí. Odkud se vzalo? Je uvedeno v Nikodémově evangeliu: „*Ježíš se k ní (matce) obrátil a uviděl milovaného učedníka Jana...a řekl Bohorodičce: Ženo, hle tvůj syn! Potom řekl Janovi: Hle, tvá matka*”.

Po ukřižování Pána Ježíše jeden z vojáků probodl kopím jeho bok (J 19,24). Dle Nikodémova evangelia měl jím být voják Longinus.

V Apoštolském vyznání víry jeden z článků je „sestoupil do pekel”. Uvedenou formulaci v kanonických evangeliích nenajdeme a slýcháme i vysvětlení, proč se ono sestoupení událo. To čteme v Evangelii Spasitele (i v jiných). V rozmluvě s učedníky po poslední večeři Ježíš říká: „*Jestliže jsem se staral o to, co patří světu, pak je také správné, abych sestoupil do Amante (pekla, jinde Hádes-podsvětí) kvůli duším, které jsou na onom místě vázány.*” Petrovo evangelium text doplňuje hlasem z nebe. „*Kázal jsi zemřelým? A od kříže bylo slyšet odpověď: Ano*”. J.M. Lochman ve své knize Krédo (Kalich 1996) píše o sestoupení do pekel: „*Tento článek zůstal... sporný a stal se „křížem vykladačů až dodnes*” (str. 154). Pro zvěstování i mrtvým uvádí i náznak v Písmu 1Pt 4,6: „*Proto bylo evangelium zvěstováno i mrtvým, aby byli u Boha živí...*”

V Nikodémově evangeliu se objevuje v této souvislosti znamení kříže: „*Jakmile to vzkříšení uslyšeli, udělali na svých tvářích znamení kříže*”. O časné

trojiční formulaci svědčí údajná slova Izaiáše v Hádu: „*Toto světlo je od Boha, od Syna a od Ducha svatého*“.

Ve svědectví byzantského kronikáře Jana Malaly čteme o často užívaném věku Kristova léta: „*Ježíš Kristus, náš Bůh, dosáhl věku asi třiceti tří let, když (byl) zrazen Jidášem Iškariotským*“. V uvedeném svědectví je zápis i o tradované smrti apoštola Petra: „*Svatý Petr zemřel jako mučedník byv ukřižován hlavou dolů...nechci být ukřižován jako můj Pán*“.

V písemnosti Smrt Piláta (jinde se objevuje i jméno jeho manželky Prokly) je uvedena i starokřesťanská legenda O Veroničině roušce. Podle ní měl císař Tiberius poslat pro Ježíše, aby byl uzdraven. Pilát jej však mezitím již nechal popravit. Veronika si chtěla dát namalovat Ježíšův obraz. Setkala se se vzkříšeným Pánem, který jí vzal plátno a vrátil jí ho poznamenané obrazem své tváře. Císař se pak měl pohledem na tuto roušku uzdravit. Veroničina rouška v obměně této legendy se objevuje i na šestém zastavení křížové cesty. V Jeruzalémě nám ukazovali dokonce i základy Veroničina domu v místech uvedeného zastavení.

V příbězích apokryfních evangelií je mnoho dalšího. Už jsme uvedli poznámky o svátostech, dále se tam píše o Sybillách, o svěcené vodě, o Asklepiovi (v řecké mytologii bůh lékařství, vyobrazován s holí ovinutou hadem, dodnes znakem lékařského povolání). V těchto evangeliích se píše též proti sexualitě, dokonce proti plození dětí, vegetariánství, o uzdravování a křivení mrtvých, o svěcení neděle a o problému spasení žen. Objevuje se, že místem odpočinku má být splynutí s Bohem, nebo jsou tam i pochybnosti o Kristově smrti na kříži a zmrtvýchvstání. Ovšem některé pochybnosti se šíří celými křesťanskými dějinami až do dneška, pod různými označeními, a to od učených teologů až po prosté věřící. Dokonce tak, až zastírají zvěst o Kristově poslání, aniž by si to uvědomovali.

Jiří Novák

CESTOVÁNÍ

Izrael

Tři hodiny ráno. Pod břichem letadla se objevují světla Tel Avivu a zvolna jdeme na přistání. Po několika rocích plánů a odkládání jsme doopravdy tady. V Izraeli. Jakou tvář nám tahle země ukáže?

Těch tváří je mnoho. Vzhledem k tomu, že jsme s kamarádkou pro návštěvu Izraele nakonec zvolily formu desetidenního organizovaného zájezdu, zůstává všední realita často odfiltrovaná sklem okna autobusu a širokými rameny průvodce Daniela Haslingera z CK Olivetour - nemusíme řešit záludnosti dopravy, jazykových bariér, dohadovat se s místními obchodníky a jiné obvyklé cestovatelské veselosti. To vše nám domluvili a zajistili jiní. O to intenzivněji se na nás po celou dobu valil přívál historických dat a také dojmů, vjemů, informací a zajímavostí všeho druhu.

Právě díky skvělým průvodcům, bezproblémovým účastníkům zájezdu a vyváženému programu jsem takovou akci v pětadesátiletém davu zvládla i já.

Tvář biblicko-historická tvořila asi nejpodstatnější část zájezdu. Snad na každém kroku člověk narazí na vykopávky (některé staré tisíce, jiné „jen“ stovky let) a to je prý jen zlomek z toho, co Izrael skutečně skrývá. Místopisné názvy, které známe z bible, se objevují na

ukazatelích u silnice. Procházíme Jeruzalém, Jericho, Kafarnaum nebo Samaří. Rozhlížíme se z Olivové hory, koukáme do Wadi Quelt (biblické údolí stínu smrti), plujeme po Galilejském moři. Ne že bych až tak nutně potřebovala stát přesně na stejném místě jako kdysi Ježíš nebo Abraham (opravdu nepotřebuju), spíš si člověk udělá trochu představu o krajině, vzdálenostech, snad i všedních souvislostech té doby. A podívá se na místa, kde se natáčel slavný muzikál Jesus Christ Superstar.

Dávná historie se mísí s tou poměrně nedávnou. Velmi působivá je například návštěva památníku a muzea obětí holokaustu Jad Vašem v Jeruzalémě.

Neméně působivé pak bylo i setkání s panem Peterem Bachrachem, který nám v podvečerní Haifě povídal, jak ve svých třinácti letech utekl z transportu do Osvětimi, dostal se ke slovenským partyzánům a v roce 1948 přesídlil do právě založeného státu Izrael, kde jako důstojník izraelské armády bojoval ve všech důležitých válkách.

Kdosi řekl, že Izrael dělí po celou dobu jeho existence jen jedna bitva od zániku. Možná proto je z této země i na první dojem cítit odhodlání přežít, což platí zejména v tzv. izraelských osadách na palestinském území. Navštívili jsme dvě z nich, Allon More a Karnej Šomron, měli jsme možnost povídat si s obyvateli. Tomu pochopitelně předcházela průjezd palestinským územím.

Zde jsme ocenili opět pohodlí cestovky - kontroly na vojenských check-pointech byly hladké (smlsli si jen na našem řidiči, Arabovi s izraelským pasem, který nesl velmi těžce, že se musí podvolit nařízením sotva pětadvacetileté velitelky kontrolního stanoviště). Žádné velké zpovídání kam jedeme, proč tam jedeme atd. Tuto proceduru jsme si tak užili pouze na letišti.

Palestinská území patří buď k takzvané zóně A nebo k zóně B. Zóna A je zcela pod palestinskou správou, to jsou města a vesnice (z těch větších například Hebron, Jericho, Betlém), kde Izraelce nepotkáte. Protože u přístupových cest stojí výrazné červené cedule, na kterých je hned v několika jazycích vyveden nápis „Židům vstup na vlastní nebezpečí“ (pravda, o něco kulantněji) a prý se tu opravdu střílí. V zóně B odpovídá palestinská strana za civilní události a veřejný pořádek týkající se Palestinců a izraelská strana za bezpečnost Izraelců. Sem patří zejména silnice protínající Západní břeh Jordánu. Palestinské a izraelské město/vesnici od sebe poznáte na první pohled - a nejenom podle mešity s minaretem.

Na bojovnou tvář Izraele si člověk zvykne docela rychle - vojáci a vojačky se samopaly přes rameno nám už druhý den v Jeruzalémě připadali úplně normální. Stejně tak vysoká betonová zeď oddělující palestinská území, kterou jsme projížděli prvních pět dní opakovaně - byli jsme totiž ubytováni v Betlémě a ten už je „za zdí“. Ale pohled na vojenskou přísahu stovek mladých rekrutů u Zdi nářků byl zážitek jedinečný. O to větší, když jsme se dozvěděli, že součástí přísahy je i zvolání „Masada podruhé nepadne!“

Masadu, místo posledního odporu Židů po pádu Jeruzaléma v prvním století, pevnost tyčící se na vrcholu skalního útesu v Judské poušti, jsme krátce navštívili též.

Náboženská tvář Izraele je velmi pestrá už na pohled - Židé, ortodoxní Židé, ultraortodoxní Židé, křesťané, muslimové, ale taky třeba Samaritáni a drúzové - ti všichni tu spolu žijí a vzájemně se více nebo méně snášejí. Turisty mají ale rádi všichni.

Izrael má samozřejmě i svou krásnou tvář přírodní. Koupání v Mrtvém moři, ochutnávka vín na Golanských výšinách, exkurze v mošavu (zemědělská osada,

kde společně hospodaří několik rodin), výlet do Ein Avdat v Negevské poušti (čekali byste zelené údolí, řeku a vodopád uprostřed podzimní vyprahlé krajiny?) - i tohle všechno se do programu zájezdu vešlo.

Tvář všedního, civilního Izraele byla zastoupena zejména pozdně večerním výletem do Tel Avivu na ambasádu ČR (za účelem parlamentních voleb), několika návštěvami trhů a kurzy hebrejštiny. Těch se ujal doc. Tomáš Novotný (druhý z našich průvodců) a po tři večery nás trpělivě učil abecedu a cepoval ve čtení tzv. mezinárodních slov. Debil, stetoskop, balon nebo třeba supermarket se totiž hebrejsky řeknou stejně jako u nás. Jen se to trochu jinak píše. A z konverzace jsme zvládli rozhovor o čtyřech větech: „Jak se máš?“ a „Jak se jmenuješ?“ Včetně

příslušných odpovědí. Vyzbrojeni tímto základem spolu s dalšími účastníky zájezdu odhodlaně tvrdíme, že se do Izraele vypravíme určitě ještě aspoň jednou. Dá-li Bůh (a finance). Protože to za to stojí.

Marta Kučerová

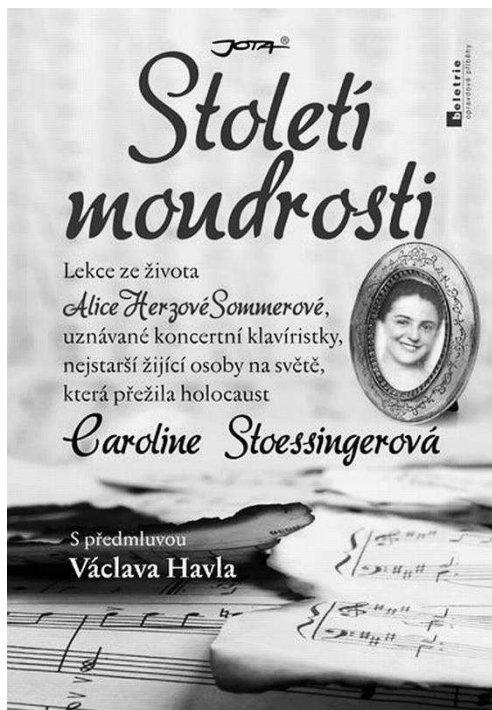
Obrázky: Starověký lis na olivy v Chasóru, památník deportovaných v Jad Vašem a trh v Jeruzalémě.

KNIHA

Století moudrosti

Tak se jmenuje kniha Caroline Stoessingerové o uznávané koncertní klavíristce Alici Herzové Sommerové, na niž mě upozornila sestra Věra Doleželová. A právem, protože to je nezapomenutelné čtení. Předmluvu ke knize napsal Václav Havel, který v ní píše, že Století moudrosti je hluboce dojímavé sdělení o impozantní cestě jedné ženy, která procházela desetiletími, překračovala hranice a při tom se stavěla na odpor smrti a všechny nás inspirovala.

Alice Herzová Sommerová je nejstarší žijící osoba na světě, která přežila holocaust. Loni v listopadu oslavila sto deset let. Narodila se v roce 1903 v Praze do německé židovské rodiny. Její rodiče se znali s Gustavem Mahlerem. Franz Kafka k nim chodil na nedělní obědy a slavil s nimi i svátky a pro Alici to byl strýček Franz. K přátelům její matky Sofie patřili také Sigmund Freud a Rainer Maria Rilke.

Na klavír začala Alice hrát díky své starší sestře Irmě, později studovala konzervatoř a v roce 1924 debutovala koncertem s Českou filharmonií. Nebylo jí ani jednadvacet let. Její koncertní kariéru však přerušila v roce 1939 nacistická okupace. Jako Židovka musela Alice okamžitě přestat koncertovat, a tak hrála doma každý den, dlouhé hodiny. V červenci 1943 dostali manželé Sommerovi rozkaz nastoupit do transportu do Terezína i se svým pětiletým synem Rafaellem. Hned, jak tam přijeli, oddělili Alici od manžela. Někdy se po práci Leopoldu Sommerovi podařilo nakrátko navštívit manželku a syna, příležitostně propašoval pro Rafiho kousek chleba a ten byl rád, když otce uviděl. Alice viděla Leopolda naposledy, když ho v září 1944 strkali do vlaku směřujícího do Osvětimi. Osvětim přežil, ale jak se blížili spojenci, byl

mezi vězni, které poslali do Dachau a tam zemřel hladem a zimou měsíc a den před tím, než bylo Dachau 29. dubna 1945 osvobozeno.

Za jednadvacet měsíců, které Alice strávila v koncentračním táboře, odehrála přes sto koncertů. Bez not a na klavíru, který byl dost rozladěný a celkově v bídném stavu. Ale říká, že hudba je držela při životě a byla jejich potravou. Jednou se jí v Terezíně stalo, že nějaký mladý důstojník jí poděkoval za její hru a téměř rok po prvním setkání s oním nacistickým vojákem se to stalo podruhé. Alice odehrála koncert Beethovenových skladeb a potom na ni ve tmě čekal jiný mladý německý voják, který ji německy řekl, že jí nejen děkuje, ale že její koncerty pro něj moc znamenají. Rozhlédl se, jestli se nikdo nedívá a zašeptal: "Vy a váš malý syn nebudete na mém deportačním seznamu a zůstanete v Terezíně, dokud neskončí válka." S těmito slovy rychle zmizel. Alice často přemýšlí, co stalo s tím mladým nacistou, který, jak věří, jí a jejímu synovi zachránil život.

V roce 1938 Hans Krása složil krátkou operu na motivy pohádky svého přítele Adolfa Hoffmeistera, jež nebyla nikdy uvedena. A Hans Krása se rozhodl znovu uspořádat představení Brundibára v Terezíně, aby zabavil aspoň některé z tisíců dětí. Rudi Freudenfeld propašoval do tábora kopii partitury s klavírním doprovodem a Krása operu přepsal pro třináct dostupných instrumentalistů. Alice si myslela, že by se to Rafimu mohlo líbit, kdyby se představení zúčastnil, a poprosila Krásu, aby pro něho zařídil přijímací zkoušku. Rafi měl jasný hlásek

a skvělou českou výslovnost, a tak dostal malou roli vrabčáka a jako sedmiletý se stal nejmladším členem souboru.

Krátce po osvobození v květnu 1945 se Alice a Rafael vrátili do Prahy. Nenašli tu nic a nikoho z vlastní minulosti. V jejich bytě žili cizí lidé. Nakonec se Alici podařilo sehnat malý byt a organizace židovské obce jí umožnila vybrat si klavír ve skladišti nástrojů zkonfiskovaných nacisty. Vyhledala si žáky a pomýšlela na život s Michalem Marešem, českým nežidovským novinářem. Rafi měl Mareše také rád, ale dopadlo to všechno jinak. Mareše po Únoru zavřeli pro velezradu a sestry přemlouvaly Alici, aby emigrovala do Izraele, že Rafi bude vyrůstat mezi příbuznými a Alice bude moci učit na hudební akademii. Nakonec síla argumentů převážila a po dramatickém útěku přistáli v státu Izrael, který byl ani ne před rokem založen.

V Izraeli se šestačtyřicetileté Alici podařilo vybudovat si nový život. Učila na jeruzalémské hudební akademii, shledala se s některými přáteli i příbuznými včetně Maxe Broda, blízkého přítele Franze Kafky. Alice se věnovala koncertování a jejích bytových koncertů se zúčastňovali takoví hosté, jako Golda Meyerová, Artur Rubinštejn, Isaac Stern, hrála také pro prvního izraelského premiéra Davida Ben Guriona, ale svou někdejší mezinárodní kariéru už neobnovila.

Rafael se mezitím stal mezinárodně uznávaným cellistou, oženil se a měl dva syny, Davida a Ariela. Usadil se v Londýně, kam se jeho matka za ním ve svých třiaosmdesáti letech přestěhovala. Ulice v londýnské čtvrti Belsize je tichá. V pětipatrové budově má Alice malý byt. Nájemníci znají svou nejstarší sousedku jako Alici klavíristku a podle rozvrhu jejích cvičení si nařizují hodinky. Bohužel Rafael náhle zemřel. Večer ještě zahrál koncert ze samých Beethovenových skladeb, ale po koncertě řekl svým přátelům, že se necítí dobře, a oni ho odvezli do nemocnice. Bylo mu diagnostikováno aneurysma kyčelní žíly, operovali ho, ale už se neprobral.

Když se Alice dozvěděla o synově smrti 13. listopadu 2001, jen třináct dní před svými osmadesátými narozeninami, byla to pro ni velká životní zkouška. Čerpala sílu z velké klavíristky Clary Schumannové, která před sto lety ztratila dvě děti a hudba ji udržovala naživu. Alice říká: "Můj syn mi jen jedinkrát způsobil bolest; když zemřel." V Londýně žije Alice doposud, obklopena přáteli, kteří ji denně navštěvují. Klavír vyučovala skoro do sta let. Dnes už hraje spíš jen pro sebe a všechno z paměti, na noty už nevidí. Alice se stále usmívá, coby nezdolný optimista současníkům vysílá: „Jsem stále za život vděčná, život je nádherný a je to dar.“

Autorka knihy o Alici Caroline Stoessingerová je také významná klavíristka. Vystupovala v Carnegie Hall a v mnoha prestižních sálech světa. Je profesorkou na The City University of New York a do Prahy jezdí opakovaně jako účastnice konference Forum 2000. Loni to dokonce spojila s autogramiádou. Nutno dodat, že kniha „Století moudrosti“ v překladu Libuše Čížmárové vyšla už v roce 2012 v nakladatelství Jota. Kniha je velmi dobře napsaná a čte se jako detektivka, autorka střídá velmi obratně časové roviny. Napsala svědectví o moci hudby, o životě v materiální prostotě, o intelektuální zvědavosti a nekonečném optimismu. Elie Wiesel o knize napsal: „Málokdy jsem četl tak obohacující a

výmluvné paměti člověka, který přežil holocaust. Přečtěte si knížku Caroline Stoessingerové Století moudrosti, v níž je vylíčen příběh zápasů, snah a triumfů Alice Herzové Sommerové. Budete se cítit odměněni."

(Alice Herzová Sommerová zemřela v Londýně 23. února 2014.)

Eva Šimková

LIDÉ VE SBORU

Brno I

3.3. Zdeněk Nykodým	30 let
3.3. Blahoslav Šimek	83 let
6.3. Alena Nováková	72 let
9.3. Věra Lautererová	80 let
9.3. Milada Schimerlová	84 let
9.3. Josef Veselý	100 let
11.3. Jindřich Lokaj	85 let
12.3. Zdeňka Holeňová	78 let
12.3. Vladimír Kropáč	74 let
13.3. Zdeněk Dufka	90 let
13.3. Filip Jochymek	20 let
16.3. Petr Dostál	71 let
18.3. Jaroslava Stambolidisová	74 let
23.3. Jarmila Studená	76 let
25.3. Gerda Giecová	94 let
25.3. Věra Novosadová	88 let
26.3. Danuše Krausová	83 let
28.3. Věra Lerchová	94 let
29.3. Jarmila Mrázová	78 let

Rozloučili jsme se:

20.1. Vlastislav Šťastný, nar. 1928
23.1. Václav Vondráček, nar. 1929
24.1. Zuzana Květinová, nar. 1941
24.1. Antonín Miskoš, nar. 1923
25.2. Jaroslav Klapal, nar. 1933

Brno II

3.3. Lydie Zemanová	93 let
3.3. Milan Sedláček	79 let
5.3. Jiří Buchta	60 let
7.3. Helena Hrušková	20 let
9.3. Květoslava Dufková	92 let
9.3. Melanie Keřkovská	90 let
9.3. Jan Rohan	60 let
10.3. Zdeněk Feiler	50 let
10.3. Eva Mrázková	40 let
11.3. Františka Říhová	87 let
14.3. Kateřina Zachová	40 let
14.3. Jonáš Florián	20 let
18.3. Zdenka Maláčová	87 let
21.3. Libuše Marková	96 let
23.3. Adéla Buchtová	92 let
24.3. Pavel Sedláček	40 let
25.3. Jiří Umlášek	74 let
28.3. Věra Martinásková	87 let
28.3. Dagmar Mrázková	70 let
29.3. Lubomír Mrázek	71 let
31.3. Miroslav Štěrba	80 let
31.3. Petr Melichar	50 let

Oddáni byli:

1. 3. Petr Doležal a Lenka Růžicková

BUDE

Blahoslavův dům

Na neděli 2. března, která je nedělí masopustní, v Blahoslavově domě připravujeme sborový den. Po službách Božích, které budeme slavit v obvyklou dobu, jsou všichni zváni nejen k posezení při kávě a čaji, ale také ke společnému obědu a rozhovoru se sestrou farářkou Hauserovou. Od 15 hodin

pak bude v hlavním sále uvedena obnovená premiéra divadelní hry Igora Osvalda „Jonáš“, v hlavní roli s Jonášem Floriánem. Také k odpolednímu programu všechny srdečně zveme.

Kavárnička v březnu

- 5.3. Konzervatoř
- 12.3. Se zájmovostmi z Jižní Koreje nás seznámí sestra Dagmar Vtípilová
- 19.3. Soutěžním pořadem nás provedou sestry Dagmar Vtípilová a Anna Mikšátková.
- 26.3. Vypráví bratr farář Jan Pokorný

ŽILI MEZI NÁMI

Zuzana Květinová

Sestra Zuzana Květinová se narodila v roce 1941. Ze dvou manželství měla čtyři děti. Pracovala jako zubní laborantka ve Vyškově a od roku 1975 přes 30 let v Brně na II. Stomatologické klinice. Milovala Brno a jen s přestávkou asi 10 let v něm celý život žila. Když jí bylo 41 let, začaly děti postupně odcházet z domu. Syn do Košic, jedna dcera emigrovala nejprve do Rakouska a odtud do USA. Také dcera Zuzana, která s maminkou žila v jednom bytě nejdéle i se svým manželem a dvěma dětmi, odešla s rodinou do USA. To ji přimělo k užívání nových komunikačních technologií. Počítače se na rozdíl od mnoha svých vrstevníků nebála. Brala techniku jako prostředek spojení s dětmi v zahraničí. Několikrát je v Americe navštívila

a slavila tam i své 71. narozeniny. Od svých 48 roků žila sama, ale vůbec ne osamocena. Byla velmi společenská. Uměla udržovat dobré vztahy mezi lidmi. Do života našeho sboru se zapojila díky kurzům Alfa a Beta před několika lety a od té doby nechyběla na žádné významné sborové akci a nedělních bohoslužbách. V týdnu chodila pravidelně na biblické hodiny, pomáhala s organizací Muzejní noci a Noci kostelů, mívala hudební program na kavárničce a účastnila se úterní modlitební skupinky. V lednu 2012 jí diagnostikovali plicní fibrózu. Ale nevzdala se, bojovala dál. I s kyslíkovým koncentrátorem přijímala návštěvy a za dlouhých pobytů v nemocnici si dělala nové přátele. S kyslíkovou bombou byla dokonce i v kostele na oslavě narozenin bratra faráře Jana Pokorného.

Měla před sebou ještě mnoho plánů a těšila se na nový domov v Modřicích v blízkosti své dcery a tak také zemřela - v chůzi, uprostřed plánů a

nedokončených rozhovorů, s pohledem upřeným dopředu. Připomínáme si její vroucí modlitby, úsměv, ochotu i vlídnost, kterými obohatila naše společenství a setkávání. Měla dar sbližovat, dovedla potěšit a poděkovat, vážila si práce druhých. Měla dar modlitby a pokory, která zůstává v pozadí a přitom druhé vede. Zemřela na cestě.

Při posledním rozloučení v brněnském krematoriu a nad jejím hrobem kázal senior Jiří Gruber na text z listu Filipským: *Děkuji Bohu svému při každé vzpomínce na vás a v každé modlitbě za vás všechny s radostí prosím; jsem vděčen za vaši účast na díle evangelia od prvního dne až doposud a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista.*

Mimo jiné v něm řekl: Když psal apoštol tento dopis a vybavil si ve své paměti mnohé z těch, kteří budou jeho dopis číst, bylo mu dobře u srdce. Filipští mu totiž mnohokrát pomohli a zůstali mu na rozdíl od řady jiných věrní. Proto napsal, že kdykoli si na ně vzpomene, děkuje za ně Bohu.

Troufám si říci, že mnozí z nás by to mohli dosvědčit také o sestře Květinové. Když si vzpomene na to, co jsme s ní prožili, jsme Bohu vděční, že jsme ji poznali. Co víc by si člověk mohl přát, až odejde ze života, než to, aby lidé při vzpomínce na něj cítili vděčnost, radost a blízkost Boží.

Ale apoštol píše, že to platí také naopak. Kdykoli myslel na Boha, myslel i na své filipské přátele. Není to pozoruhodné? Vlídni a stateční lidé mu připomněli Boží lásku a dobrý Bůh mu připomínal lásku hodných lidí. Kdykoli myslel na své přátele, děkoval Bohu, a kdykoli myslel na Boha, prosil a děkoval za své přátele.

A já si znovu troufám říci, že tomu tak bude i v našich modlitbách. Až se budeme obracet k Bohu, abychom ho prosili a děkovali mu, bude v našich modlitbách zahrnuta i naše zesnulá sestra. Možná ji nezmíníme jménem, ale až budeme Bohu děkovat za společenství církve, budeme vděčně myslet i na to, co jsme s ní prožili. Až si budeme připomínat, co všechno pro nás Bůh učinil, připomeneme si mimo jiné také její život, vlídnost, optimismus, modlitby, úsměvy a radost.

Když si vybavíme lidi, které jsme měli rádi, děkujeme za ně Bohu, a když se obracíme k Bohu, vidíme před sebou lidi, kteří nám z jeho moci a milosti pomohli a udělali radost. Je správné, že máme takto lidi spojené s Bohem a Boha si spojujeme s lidmi. Když myslíme na Boží království a naději věčného života, netěšíme se jen na Boha a všechna jeho dobrodiní, ale také na lidi, s kterými se tam z jeho milosti setkáme.

Jiří Gruber

Vzpomínka na bratra faráře Josefa Průšu

Jeho život vyhasl ve středu 5. února ve večerních hodinách po dlouhém životě naplněném vším, co není mnoha lidem cizí, a to plodnou prací, láskou, radostí, také smutkem a starostmi, přízní i nepřízní, ale i dlouhým umíráním. Zesnul v Domě důstojného stáří CČSH v Brně-Maloměřicích. Téměř 92 roků mu bylo vyhrazeno žít mezi námi. Po krátkém pobytu v Myslibořicích, odkud nedaleko

pocházel, odešel do Maloměřic, aby byl blízko svých drahých. Pokud mu to zdraví dovolovalo, vypomáhal jednou měsíčně kazatelskou službou, tam také křtil některá ze svých pravnučat. Když jsme jej občas navštívili, býval vždy pečlivě oholený, upravený, v obleku s bílou košilí, s kravatou a kapesníčkem v kapsičce saka.

Jeho zdravotní stav se postupně zhoršoval. Jakoby se připravoval již na druhý břeh, jeho tělo i duše chřadly. Vzpomínáme na oslavu jeho devadesátin, kterou domov připravuje jedenkrát měsíčně pro „kulaté“ jubilanty a jejich hosty, kdy vedení zve významné brněnské herce a hudebníky, aby svým obyvatelům udělali v blížícím se závěru života radost a podpořili jejich lidskou důstojnost. Škoda, že bratr farář, pečlivě upravený jako dřív, už dění moc nevnímal, a my jsme často mysleli na jeho vysvobození smrtí do nového života.

Náš milý bratr se narodil 10. června 1922 v Udeřicích u Moravského Krumlova, maturoval na gymnáziu v roce 1943. Chtěl studovat bohosloví, ale vysoké školy byly zavřeny, a tak jej synodní rada povolala jako jednadvacetiletého do sboru v Třebenicích jako prozatímního diakona. Takto byli nazýváni pololegální studenti bohosloví ve válečných letech. Po roce 1945 teologickou fakultu dostudoval s ordinací v roce 1947 v Brně a pak krátce nastoupil jako vikář Horního sboru na Vsetíně, následoval Džbánov (1948-55), kde založil rodinu, oženil se s dcerou faráře v Brně-Židenicích Antonína Vence Dagmar, a zde se jim narodila dcera Myra. V letech 1955-1960 následovala služba v Rovečném, kdy byl na vrcholu sil, a proto tam asi zanechal trochu větší díl srdce než jinde. Ze Džbánova a Rovečného musel na zásah církevních tajemníků odejít, což se agilním kazatelům stávalo. Další cesta bratra faráře vedla do posledního působiště, do Heršpic u Slavkova, kde pak sloužil více než čtvrt století (1960-1986). Zde zažil bolestné úmrtí své první manželky Dáši a nové manželství s učitelkou hudby, také Dášou, se kterou prožil požehnané téměř dvě desítky let až do jejího úmrtí v roce 2000. Bratr farář žil v důchodu v zakoupeném renovovaném domku ve Slavkově a často vypomáhal kázáním v dambořickém sboru, v Násedlovicích i jinde. Rádi jsme jej zvali s jeho paní do sboru v Javorníku nad Veličkou a k debatám na naší chalupě na Dražanské vrchovině.

Ještě si připomeňme předsednickou službu zemřelého v seniorátní Jeronýmově jednotě a jeho zahraniční styky a přátelství. Už jako důchodce měl ke své radosti možnost sloužit slovem v rozhlasové stanici TWR a Proglas. Česká televize natočila a vysílala o bratru faráři medailon.

Kdysi ze státní správy přicházely všelijaké nabídky ke spolupráci, jako nám mnohým, ale v žádných seznamech se jméno zvěčnělého nevyskytuje. I to je nutné při úmrtí připomenout.

V roce 2010 financovala jedna z vnuček vydání sbírky čtyřiceti kázání podle počtu odsloužených let v ČCE. Na parte jste vy nejbližší nechali vytisknout verš z J 3,16, a to se odráží v jednom ze zveřejněných kázání zemřelého. Cituji: „Spasitelná láska Ježíše Krista dozrála zástupnou obětí na kříži - za nás za všechny. Za naše vykoupení, za náš nový, věčný život. *„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“*, a pokračoval „Přeji vám všem, abyste i vy zůstávali v celé šíři této vykupující lásky“.

Pohřeb bratra faráře J.B. Průši se konal ve sboru v Heršpicích u Slavkova v sobotu 15. února. Pohřební kázání na text „Nyní propouštíš svého služebníka v pokoji“ pronesl bratr senior Jiří Gruber.

Jiří Novák

DÍKY A PROSBY

*Pane Ježíši Kriste,
děkujeme ti za všechny tvé služebníky,
děkujeme za všechny, kdo jsou nám v životě příkladem.
Přimlouváme se za rodiny,
za ty úplné i neúplné.
Prosíme, dávej rodičům moudrost a trpělivost k výchově dětí,
dětem připomínej jejich úkol mít rodiče v úctě.
Přimlouváme se za ty,
jejichž touha po dětech je nenaplněna.
Prosíme, všem nám ukazuj, jak svou lásku a péči o blízké projevovat.
Přimlouváme se za děti,
zvláště za ty, které jsou nějakým způsobem v ohrožení.
Prosíme, stůj při nich.
Zbavuj nás lhostejnosti k tomu, co se děje v našem okolí.
Ukazuj, jak můžeme pomoci. Amen.*

Přímělná modlitba, která zazněla při službách Božích v Kuřimi a Tišnově
v neděli 2. února 2014.

Brno I

Staršovstvo se nejprve zabývalo přípravou voleb kazatelů a poloviny staršovstva při sborovém shromáždění 16. a 30. března. Kandidátka do staršovstva bude uzavřena na otevřené schůzi staršovstva 10. března. Byl schválen plán bohoslužeb a nejbližších sborových akcí: návštěva celocírkevního kantora, víkend pro konfirmandy a mládež do Daňkovic a dubnové hudební nešpory. Sejde se tým spolupracovníků, který připraví program na letošní Muzejní noc (17.5.) a Noc kostelů (23.5.). Byly schváleny žádosti o křest dětí a požehnání sňatku. Na návrh kuratoria bylo rozhodnuto o opravě a přístavbě jídelny na Blažkově a představitelé sboru byli zmocněni, aby podepsali příslušné smlouvy. Pokračovali jsme v rozhovoru o plánované výstavbě na místě staré fary na Pellicově a stavební komise dostala za úkol zjistit podmínky stavebního úřadu.

Jiří Gruber

Brno II

Staršovstvo se při své poradě zabývalo přípravou výročního sborového shromáždění a dále řady setkání a akcí, které se budou konat v jarních měsících. Mezi jiným jde o sborový den (2.3.), sborové výlety (26.4., 31.5.), Noc kostelů (23.5.), víkend pro (nejen) rodiny s dětmi (13.-15.6.), návštěva z partnerského sboru v Arnhemu (2.-4.5.), návštěvy z partnerského sboru ve Vídní (23.5., 21.6., 26.9.) nebo hostitelské přijetí celodenního setkání Diakonie ČCE v Blahoslavově domě (20.3.). Staršovstvo také schválilo záměr blažkovského kuratoria na přestavbu jídelny střediska na Blažkově.

Martin Horák

Brno - Židenice

Na únorové schůzi staršovstva byly potvrzeny termíny a hosté pravidelných pátečních sborových večerů a plán výstav v sále Josefa Dufky pro následující měsíce. — Většinu schůze zabrala příprava programu výročního sborového shromáždění (16. 3.), na kterém budeme volit nové staršovstvo. Byly provedeny poslední úpravy kandidátní listiny, kterou staršovstvo nabídne sborovému shromáždění; bratr kurátor rovněž rozptýlil některé nejasnosti týkající se možnosti zúčastnit se volby staršovstva na dálku, již podle předběžných informací někteří členové sboru hodlají využít. — Vyslechli jsme zprávu o finanční situaci sboru s ohledem na přípravu rozpočtu a opravy plánované na letošní rok. Také byl schválen nákup nového stolu na ping pong do suterénu modlitebny. — Staršovstvo obdrželo děkovní dopis od Nadačního fondu Ester za finanční podporu jeho činnosti v minulém roce.

L. Švanda

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po - Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 10.3.

Úterý:

15:00 DD Věstonická

16:30 dětský klub Ovečky

16:30 biblická hodina
pro děti

19:00 příprava NŠ

19:00 modlitební setkání

Středa:

15:00 kavárnička

16:00 konfirmandi I.

16:00 konfirmandi II.

18:00 mládež

18:00 kurz Beta

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených
dveří 6.3. a 20.3.

17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola

11:00 setkání na faře

15:00 třicátníci 23.3.

Jižní Korea

Saša Hauserová

Brno II

Po - Pá 8.30-11.30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 10.3.

18.30 konfirmační pro
dospělé 24.3.

Úterý:

18:30 Přípravka nedělní
školy 18.3.

19.30 setkání střední
generace

Středa:

13:00 Diakonie 5.a 19.3.

14:00 biblické čtení DD

Kociánka 12. a 26.3.

18:00 biblická hodina

19:30 mládež

Čtvrtek:

16:00 vyučování dětí

16:00 konfirmandi

17:00 dorost

Sobota:

9:30 DD Kociánka
8. a 22.3.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání

v Blahoslavově domě

18:00 Nešpor 16.3.

Brno - Husovice

Středa:

18:30 mládež

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

20:00 staršovstvo 13.3.

Pátek:

15:30 Husovičtí vřeštani

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání na faře

18:00 Desert 9.3.

Brno - Židenice

Pondělí

16:00 biblická hodina pro
dětí v Blansku

Úterý:

15:45 BH pro děti

19:00 DŽES - Židenické
setkání mladých lidí

Středa:

16:00 konfirmandi

19:00 biblická hodina
v Blansku

19:30 staršovstvo 12.3.

19:00 Zpěvy a modlitby
z Taizé 19.3.

Čtvrtek:

18:00 setkání ml.mládeže

19:00 biblická hodina

Pátek: 21.3.

19:00 - setkání sboru
na téma: O práci a
projektech o.s. ESTER
Eva Svobodová a Abé
Staněk

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání u kávy a
čaje v modlitebně

18:30 pěv. sbor Chrapot

Brno I	Brno II	Brno - Husovice	Brno - Židenice
2.3. Neděle Estomihi BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber Rch Jiří Gruber	BD Martin Horák Kuř Saša Hauserová Tiš 13:45 Pavel Just	HU Štěpán Hájek <i>rodinné bohoslužby</i>	Žd Marta Židková, VP Bl Marta Židková, VP
9.3. 1. neděle postní BK Olga Tydlitátová, VP ČK Olga Tydlitátová, VP	BD Saša Hauserová <i>sborové shromáždění I.</i>	Hu Štěpán Hájek, VP	Žd Pavel Kašpar, VP Bl Pavel Kašpar, VP
16.3. 2. neděle postní BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber Rch Jiří Gruber <i>sborové shromáždění</i>	BD Martin Horák Tiš 10:30 Saša Hauserová	HU Štěpán Hájek Ma Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar <i>sborové shromáždění</i> <i>volba staršovstva</i> Bl Pavel Kašpar
23.3. 3. neděle postní BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová	BD Martin Horák <i>sborové shromáždění II.</i> Tiš 10:30 Saša Hauserová	Hu Štěpán Hájek <i>sborové shromáždění</i>	Žd Pavel Kašpar Bl Jan Asszonyi
30.3. 4. neděle postní Opl 10:00 Jiří Gruber <i>sborové shromáždění</i>	BD Gabriela Horáková Tiš 13:45 Martin Horák	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar Bl Pavel Kašpar
6.4. 5. neděle postní BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová ČK 19:30 nešpory	BD Saša Hauserová Kuř Martin Horák Tiš 13:45 Martin Horák	HU Štěpán Hájek <i>rodinné bohoslužby</i> ČK 19:30 nešpory	Žd Marta Židková, VP Bl Marta Židková, VP
BK: Betlémský kostel v 8:30 ČK: Červený kostel v 10:00 Rch: Rychmanov v 14:15	BD: Blahoslavův dům v 9:00 Kuř: Kuřim v 10:00 Tiš: Tišnov	Hu: Netušilova 26 v 9:00 Ma: Maloměřice, Borky 7 DDS v 10:30	Žd: Židenice v 9:00 Bl: Blansko v 14:00